

Република Македонија

Министерство за животна средина

и просторно планирање

Врз основа на член 91, став 3 од Законот за животната средина („Службен весник на Република Македонија“ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16) изготвен е

ЗАПИСНИК ЗА ОДРЖАНА ЈАВНА РАСПРАВА

ЗА

СТУДИЈА ЗА ОЦЕНА НА ВЛИЈАНИЕТО ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ОД ПОСТРОЈКА ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ДИЗЕЛ

ГОРИВО ВО ОПШТИНА ИЛИНДЕН

ГРАД-ЕКОЛОГИЈА

Јавната расправа се одржа во просториите на општина Илинден, на ден 14.03.2016 година со почеток во 14:00 часот. Истата ја отвори г-дин Зоран Бошев, раководител на одделението за оцена на влијанија врз животната средина од Управата за животна средина при Министерството за животна средина и просторно планирање. На јавната расправа присуствуваа претставници од Министерството за животна средина и просторно планирање, претставници на општина Илинден и заинтересирани граѓани (Список на учесници-Прилог 1 од овој Записник).

Дневен ред:

1. Претставување на причината за одржување на јавната расправа;
2. Презентација на Студијата за оцена на влијанија врз животната средина;
3. Дискусија по однос на Студијата за ОБЖС;
4. Затворање на јавната расправа.

Република Македонија

Министерство за животна средина

По иницијатива на г-дин Зоран Бошев, збор и беше даден на г-ѓа Јулијана Никова, дипл. инженер технолог-овластен експерт за оцена на влијанијата врз животната средина, да ја презентира Студијата за ОВЖС од изградба на проектот-Постројка за производство на дизел гориво во општина Илинден ГРАД Екологија.

Инвеститорот на Проектот, „Г.Р.А.Д-Екологија“ ДООЕЛ, Велес, планира да изгради постројка за производство на дизел гориво во стопанскиот комплекс Билимбегово, на КП 169/2, КО Илинден на површина од 19.334,00 m².

Постројката е наменета за преработка на отпадни масла од секаков вид (освен трансформаторско), со цел добивање дизел гориво, а истата е именувана како KDV 1000, што значи постројка со капацитет од 1000 l/h произведено дизел гориво. Инвеститорот на постројката „Г.Р.А.Д - Екологија“, планира почетното производство на дизел гориво да го врши само од отпадни масла, а како катализатори да се користат сено (поточно слама) и калциум, а планираното производство на дизел гориво е околу 20.000 l/ден. или 8.000.000 l/год.

Процесот на производство на дизел горивото ќе се врши со каталитичка деполимеризација, изведена при услови на атмосферски притисок во KDV постројка, патентирана од германскиот научник др. инж. Кристијан Кох.

Главна цел на проектот е производство на дизел гориво со третман на повеќе фракции отпад, односно искористување на енергијата содржана во отпадот за производство на енергенс. Специфични цели на Проектот:

- Придонес кон заложбите на Република Македонија за постигнување на целите за правилно управување со отпадот и негово повторно искористување за различни намени, односно искористување на отпадот како извор на енергија,
- Намалувањето на увозната зависност од енергенси на Република Македонија и задоволување на потрошувачката со домашно производство,
- Економски придобивки, како и придобивки за животната средина.

Производство на дизел гориво од отпад (обновлив извор на енергија) е една од основните економски придобивки.

Оваа постројка има и голем број придобивки за животната средина, како што се:

- Преработка на отпад-намалување на фракции нетретиран отпад;

Република Македонија

Министерство за животна средина

- Искористување на генерираната топлина со нејзино рециркулирање во процесот;
- KDV постројката нема оцак, односно не се испуштаат емисии во атмосферата;
- Не се употребува вода во производниот процес.

Влијанијата (позитивни, негативни, кумулативни) од имплементација на проектот врз медиумите и областите во животната средина се разгледувани во три фази: градежна, оперативна и фаза на затворање/престанок. Врз основа на идентификуваните негативни влијанија, Студијата за ОВЖС содржи и мерки за намалување/ублажување на истите. Студијата содржи и план во случај на вонредни состојби, како и план за управување со животна средина и социјални аспекти и мониторинг план.

По завршувањето на презентацијата беше отворена дискусија.

Г-ѓа Славица Милошевска - Инспектор за животна средина од Општина Илинден

Прашање/констатција: Се надевам дека нема да имаме дополнителни проблеми во оперативната фаза на постројката. Ја следев презентацијата и би сакала да прашам во врска со пред-третманот на отпадните води. Дали постројката ќе има пречистителна станица или ќе бидат доволни тие маслофаќачи и таложници кои ги споменавте во презентацијата?

Одговор:

Г-ѓа Јулијана Никова: Во моментот не е предвидена пречистелна станица, туку предвиден е пред-третман при што ќе се прави анализа за да се утврди дали овие води може да се испуштаат во септичка јама или понатаму ќе се носат на дополнителен третман во пречистителна станица за третман на индустриски отпадни води. Но, во моментот не е предвидена пречистителна станица во рамките на парцелата. Самиот пред-третман и испитувањето на квалитетот на третираните води, ќе даде насоки за понатамошно управување со отпадните води.

Република Македонија

Министерство за животна средина

Г-ѓа Славица Милошевска - Инспектор за животна средина од Општина Илинден

Прашање/констатција: Освен пепелта, како нус производ, какви други видови цврст отпад би се произведувале? Само да забележам дека ние немаме локална депонија, туку таа е веќе претоварна станица, а во иднина се планира и таа претоварна станица да биде затворена и отпадот од страна на Јавното комунално претпријатие да се собира и носи на депонијата Дрисла.

Одговор:

Г-ѓа Јулијана Никова: Влезна суровини во производниот процес е отпадното масло и катализаторите, додека како готов производ се добива дизел гориво. Нус производи од производниот процес се пепел, дестилирана вода, CO₂ кој повторно се враќа во процесот. Пепелта може повторно да се искористува, но доколку нема употребна вредност може да претставува отпад. Дополнително, како отпад може да се јават разни фракции од одржување на постројката, пакувања, крпи за чистење и сл.

Г-ѓа Ирена ----- МЖСПП - ИСКЗ Одделение

Прашање/констатција: Рековте дека како катализатор ќе се користи слама и калциум. Ме интересира дали се очекува дека ќе има рок на искористеност на овие катализатори и што се предвидува понатаму?

Одговор:

Г-ѓа Јулијана Никова: Целата KDV постројка, како што е испланирана, ќе биде произведена во Германија и ќе биде донесена и инсталирана овде. Исто така, катализаторот ќе се произведува од страна на компанијата на д-р Кох, чиј патент е самата постројка. Искористениот катализатор повторно ќе се враќа кај производителот, така што тука нема да врши депонирање на искористениот катализатор. Сламата како катализатор ќе се набавува на територијата на државата.

Г-ѓа Светлана Глигорова - МЖСПП

Република Македонија

Министерство за животна средина

Прашање/констатција: Дали во германската фабрика десулфуризацијата беше спроведена или не? Затоа што во ОВЖС Студијата е презентирано дека се планира десулфуризација доколку има над 10 ppm и SO₂.

Одговор:

Г-ѓа Јулијана Никова: Постројката во Германија беше пилот постројка и немаше инсталиран уред за десулфуризација. Содржината на сулфурот во горивата произведени во идната постројка, ќе зависи од содржината на сулфур во отпадните масла, како и од третманот на отпадните масла. Во зависност од содржината на сулфурот во произведеното горивото и неговата намена, дополнително ќе се одлучува дали има потреба од десулфуризација на произведеното горивото.

Г-ѓа Слетлана Глигорова - МЖСПП

Прашање/констатција: По кој стандард е висината на оџакот и дали се преземени германските стандарди на TA Luft технологија?

Одговор:

Г-ѓа Јулијана Никова: Тоа што го видовме во Германија беше презентација на патентираната технологија/технолошки процес, а не класична фабрика каде што се изведуваат производните активности. Тоа беше презентација како за време од 3 минути, од влез на суровина, излегува дизел горивото. Во однос на моделирањето на емисиите и димензионирањето на висината на испустите, во студијата е правено по TA Luft и е утврдено дека при висина на оџак од 20 метри нема да има надминување на гранични емисии.

Г-ѓа Светлана Глигорова - МЖСПП

Прашање/констатција: Доколку се користат други суровини за производство на дизел, како што е наведено (пластика, гуми, отпад од месна индустрија и сл.), дали ќе треба моментално предвидениот реактор да трпи промена, бидејќи отпадното масло е во течна агрегатна состојба?

Република Македонија

Министерство за животна средина

Одговор: моторно планирање

Г-ѓа Јулијана Никова: Ќе бидат потребни два или три дена за штелување на процесот и нема да има никаков застој или промена на процесот.

Г-дин Владо - МЖСПП

Прашање/констатција: Дали станува збор за отпадно масло само во течна агрегатна состојба или не е важна агрегатната состојба? Затоа што стои дизел гориво, а не биодизел.

Одговор:

Г-ѓа Јулијана Никова: Во постројката ќе се произведува дизел, а не биодизел гориво. Истата ќе користи како суровина моторно отпадно масло.

Јавната расправа заврши во 16:10 часот

Составен дел на овој записник е Списокот на присутни, даден во Прилог 1 на овој записник.

Скопје 14.03.2016

Записникот го составил:

М-р Зоран Бошев